

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 320/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen EU:n rakennerahastojen kansallisesta kohdentamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Seppo Eskelisen /SDP näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 320/2025 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta EU:n aluetukien kohdennuksessa varmistetaan jatkossakin maan sisäisten kehityserojen tasaaminen aiempien sopimusten mukaisesti ja myös Itä-Suomen rahoitus turvataan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvosto päätti 9. lokakuuta 2025 muuttaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelmaa siten, että Euroopan aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston rahoitusta uudelleen kohdistetaan uusiin erityistavoitteisiin kansallinen vastinrahoitus mukaan lukien noin 300 miljoonaa euroa.

Nämä uudet erityistavoitteet liittyvät puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistamiseen sekä sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittämiseen. Valtioneuvosto näkee näiden teemojen vahvistavan alueiden kilpailukykyä ja lisäävän työllisyyttä. Ohjelman varoista voidaan tässä tilanteessa kohdistaa 300 milj. euroa uudelleen ilman merkittävää vaikutusta muun ohjelman toimeenpanoon, sillä ohjelman rahoitusta on vielä hyvin käytettävissä.

Hankkeiden alueellinen kohdentaminen tehdään suuraluetasolla olemassa olevien indikaatiivisten rahoituskehysten puitteissa. Tarkoituksena on kohdistaa uusien toimintalinjojen rahoitusta Itä-, Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Suomeen yhtä paljon kuin alueellisessa päätöksenteossa oleva rahoitus pienenee, siten, että muutoksen myötä Itä-Suomi tai muutkaan alueet eivät menetä rahoitusta. Myös Itä-Suomessa on puolustus- ja kaksikäyttöalan yrityksiä sekä sotilaallista liikkuvuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevia investointikohteita.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja sitä seurannut Suomen itärajan sulkeutuminen heijastuvat yritysten haluun ja uskallukseen investoida erityisesti itäiseen Suomeen. Tällä ohjelmanmuutoksella annetaan myös yrityksille selvä viesti siitä, että Suomi haluaa varmistaa koko maan säilymi-

sen vakaana ja turvallisena investointiympäristönä. Tämä on tärkeä viesti myös komissiolle ajatellen käynnissä olevia neuvotteluja tulevan ohjelmakauden rahoituksesta ja sen sisällöstä. Huoli itäisten raja-alueiden tilanteesta ja Suomen halu ja kyky tarttua komission tarjoamiin välineisiin tulee selkeästi osoitettua tämän ohjelmanmuutoksen kautta.

Komissio esitteli heinäkuussa ehdotuksensa EU:n tulevaksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi vuosille 2028-2034. Siinä esitetään uusina painotuksina nykyiseen rahoituskehikseen verrattuna puolustuksen, turvallisuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden vahvistamista osana Unionin EU-laajuisia prioriteetteja.

Rahoituskehiksessä huomioidaan Suomen itäisten ulkoraja-alueiden erityistilanne johtuen muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen välillisesti aiheuttamista sosioekonomisista haasteista.

Komission ehdotus vahvistaa maaulkorajojen pituuden merkitystä varojenjakokriteerinä. Kokonaisturvallisuuden näkökulmasta Suomelle on keskeistä korostaa kaksikäyttö- ja puolustusulottuvuutta sekä alueiden elinvoimaa osana tulevan koheesiopolitiikan toimia.

Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa.

Itäisten ulkoraja-alueiden turvallisuus, elinvoimaisuus ja asuttuna pitäminen on hallituksen erityistavoite. Samalla pitää huomioida, että sosioekonomisesti haasteellisia alueita on muuallakin Suomessa. Itä-Suomen maakuntien osuus alueellisessa päätöksenteossa varatusta ohjelmärahoituksesta on kuluva ohjelmakauden toteutuksessa tällä hetkellä 28 %. Tällä rahoituksella on saatu hyviä tuloksia Itä-Suomen elinkeinoelämän ja elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Tulevan ohjelmakauden kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman valmistelussa tavoitteena tulee edelleen olla koko Suomen tasapainoinen kehittäminen alueelliset erityispiirteet huomioiden.

Kansallisena viimeaikaisena toimenä valtioneuvosto päätti 9. lokakuuta kohdentaa valtion vuoden 2025 talousarviossa alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen 16 106 000 euron myöntövaltuuden Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimeenpanoon. Itäisen Suomen ohjelman osuus on siitä 12 miljoonaa euroa perustuen alueen haastavampaan talous- ja työllisyystilanteeseen ja siihen että ohjelma-alueeseen kuuluu useampia maakuntia. Tämä määrärahasäätös on tärkeä koko Suomen kestävälle kasvulle. Molempien ohjelmien rahoitus tulee kohdentaa aidosti isoihin, ylimatekunnallisiin hankekokonaisuuksiin, joilla tavoitellaan laajaa vaikuttavuutta ja vahvistetaan alueiden välistä yhteistyötä. Hallitus haluaakin korostaa vahvan kumppanuuden ja yhteistyön merkitystä koko Suomen kehittämisessä.

Helsingissä 20.10.2025

Elinkeinoministeri Sakari Puisto